

Velja v Ljubljani:

celo leto . . . K 48—
 pol leta . . . „ 24—
 četrt leta . . . „ 12—
 en mesec . . . „ 4—

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 50—
 za pol leta „ 25—
 za četrt leta „ 13—
 za en mesec „ 4-50

Jugoslavija

Na pismene naročbe brez pošiljatve denarja se ne moremo ozirati.

Naročniki naj pošljejo naročnino po nakaznici.

Oglasi se računajo po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok ter 63 mm širok prostor za enkrat 14 vin., za večkrat popust.

Uredništvo je na Starem trgu št. 19.
 Upravnistvo je na Marijinem trgu št. 8. —
 Telefon št. 360.

Izhaja vsak dan zjutraj.
 Posamezna številka velja 30 vinarjev.

Vprašanjem glede inseratov i. dr. se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka. — Dopisi naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

Ljubljana, 19. decembra 1918.

Mnogo slabih lastnosti smo prišli s seboj iz naše žalostne preteklosti, ena teh grdih razvad je tudi ta, da ne moremo živeti brez nemških listov. Po naših kavnarjah, po javnih lokalih in celo po narodnih hišah se še vedno valjajo ti ostanki starih časov in žalibog je še mnogo naših ljudi, ki mislijo, da brez nemških časopisov ne moremo živeti. S tem se naše oči obračajo še vedno proti oni strani, od koder smo prejeli preje kulturo, ki nas je zastrupljala. Treba se je odločno enkrat za vselej ločiti od vsega tega, kar nas je uničevalo v preteklosti. Kaj bi mi rekli n. pr. ako bi Srbi čitali turške liste, ali ako bi Hrvatje čitali mažarske časopise ali pa ko bi videli, da Čehi čitajo nemške liste. Smatrali bi to za dokaz narodne nezavednosti. Mi smo bili tako navajeni na graške nemške časopise, da smo črpali iz njih marsikater napačen nazor. Treba je te nemške goste odsloviti prav tako, kakor smo odslovili druge zastopnike švabske kulture. Naš pogled mora biti poslej obrnjen pred vsem na vzhod — tam se rešuje naše vprašanje, tam se tvori naše kulturno središče. V tem oziru je treba odločnosti. Saj je naravnost smešno, da smo s svojim denarjem podpirali — svoje nasprotnike. Isto velja glede nemških humorističnih in drugih listov. Ti listi so nas zasmejevali — mi pa smo jih kupovali in čitali. Čehi so že davno vrgli Musketo in druge take liste iz kavar. Zato bo tudi pri nas treba odsloviti to navlako. Imamo sedaj svojih listov dovolj in mislimo, da vsak iz njih dobi dovolj informacij. V kolikor ne zadoščajo naši slovenski listi — izpopolnimo svoje čitalnice z drugimi jugoslovanskimi novinami in časopisi. Pod solncem blagodejne svobode se bo naše časopisje vedno bolj razvijalo in če bo treba, bomo pač rajše posegali po francoskih in drugih listih nego po nemških. Značilno je n. pr. da v Ljubljani še sedaj ni čeških listov, dasi je promet v redu — pač pa najdemo razne berlinske, monakovske in lipske liste, ki ne prinašajo za nas nič važnega. Kar je na Nemškem novega, nam po-

ročajo itak naši listi na kratko. Čemu torej podpirati nemški tisk! To je vse stara razvada, ki jo moramo odstraniti. Mislimo, da smo povedali te besede mnogim iz srca in na naši javnosti je, da v tem oziru izvede očiščenje.

Črna senca.

Te vrste niso in nočejo biti zločini na mladi državi, nočejo delati prepira in zanetiti starega požara strankarskih, ali celo osebnih bojev.

Mir in slovo zahtevamo, vemo, da le strnjena falanga prode vse zapreke, ki stoje na poti, ki pelje v svetlo svobodo vseh jugoslovanskih vasi. Zavedamo se gotovo prav vsi te potrebe, toda ta zavest ne sme zadušiti spomina na vse, kar je bilo. Pod patronanco miru in sloge ne smemo pustiti, da bi vse šlo mimo nas v morje pozabljenja. V našem telesu nekaj tli, kar peče in razjeda našo dušo. Zdi se mi, kakor bi bil cel naš narod velik grešnik, ki se še ni izpovedal in ki še ni obudil popolnega kesa, globokega obžalovanja. Grešnik stori greh in ker greh peče, se trudi na greh pozabiti — in živi kakor bi se ničesar ne zgodilo in pred celim svetom meri deviški venec nedolžnosti.

Roko na srce in pojdemo ponižne duše pred spovednico sveta, da nam ta greh odpusti in da nam bo milosten sodnik!

Med gromom in bliskom, med vzdihovanjem umirajočih, med bolešnim krikom ranjenih, sredi razburjenih elementov vojne furije je govoril Wilson: To trpljenje človeštva kliče po maščevanju — po kazni! Ne more biti, da bi vsi oni, ki so to Kalvarijo človeštva zakrivali, odšli nekaznovani, da bi mogoče čez čas zopet začutili divjo slast poigrati se s srečo človeštva! Človeški rod si je moral ustvariti morje krvi, — v katerem so mogotci ribarili in lovili silne zaklade bogastva. In ako jim je bilo to morje premajhno, da se niso mogli vsi k njemu zdrenjati, so razširili to morje, da so mogli s tem dejstvom zase zahtevati materialne koristi. Če se je hotelo morje

umiriti, so prileteli vsi blede in preplašeni z dolgimi biči podpihovanja, denunciranja, ruvanja, laži, z ječami in vislicami. In znova se je morje razburkalo in dalje so ribarili. Prišli so zopet drugi z legijami mladih ljudi, kakor bi domovina c. kr. in c. in kr. polkom dala še premalo krvi in legije so razlile novo morje in v njem so ribarili novi ljudje. K nesreči človeštva se je drenjalo vedno več in več vernikov moloha in kakor bogate hudobni zločinci pri požaru vasi, tako so ti verniki bogateli pri požaru sveta. In vse so storili, da ta požar ni ugasnil, ker njih shrambe so zijale vedno bolj široko.

Oni, ki so zakrivali svetovno vojno, morajo biti kaznovani, ker kazen je edino sredstvo očiščenja. Da oni, ki so zakrivali, bodo kaznovani pred forumom sveta, oni pa, ki so med nami in so sokrivi tega zločina, ki so požar na ves mogoč umeten način netili in redili — morajo biti od našega naroda kaznovani. Zanič in nedemokratičen je narod, katerega ne pečejo rane, katere so mu zadali tujci in domače pijavke! Slovenski narod pa čuti krivico in pečejo rane kljub zlahtnim mazilom — zahteval je na ves glas — ne maščevanje v svoji velikodušnosti, pač pa pravično kazen za vse nemške in nemčurske uradnike. In ako je zahteval kazen za one, ki so s celim obrazom tujca in janičarja stopili pred njega in ga bili v obraz, mora zahtevati kazen tudi za one, ki so mu s slovenskim obrazom sekali rane. Odkrit, nesebičen sovražnik nam mora biti milejši, kakor pa oni Slovenec, ki je preliv našo kri čisto samo iz svojih osebnih egoističnih namenov, ki nas je vodil pod vislice in v ječe radi svoje hinavščine in svojega lastnega dobrobita.

Šli smo l. 1914. ker smo morali iti, prisegli smo, ker smo morali, pri cesarski himni smo stali v pozoru, ker smo morali. Na fronti smo bili na levi in desni in zadaj zavarovani od „vernih in zanesljivih čet“, med nas so utikali zanesljive in navdušene

nemške in madžarske častnike in podčastnike. Kriv korak ali mala mrznja in že so sledile kazni razne vrste, ena pa je bila kakor vsakdanji priboljšek: stati in boriti se na najnevarnejših mestih. — Kdo bi popisal naše neizmerno duševno trpljenje, gnev naših src! Bili smo kakor zaprti vozko ječo, v katero so spuščali strupeni plin. Prepovedovali so nam slovenske časnike, hranili so nas z najstrupenejšimi nemškimi uvodniki. Naše duše so neizmerno trpele. Srce nam je krvavelo, ko so nemški polki preplavili Francijo, Srbijo, Rusijo in Rumunijo. Ko so Nemci tekli od Ivanograda in od Marne in Avstrijci morali zapustiti Srbijo — smo se kakor tatovi skrivaj in plaho zbirali, da duše skupaj zapojejo veselo pesem utehe in zadovoljnosti. Da je bilo naše trpljenje še večje, pride iz domovine glas, da se slovenski mladeniči „v boju za pravično avstrijsko stvar“ zbirajo v prostovoljni legiji kranjskih strelcev. Mislili smo, da nam srce razpoči gnjeva in — žalosti. Nismo mogli verjeti v tako veliko zaslepljenost, v tako neizmerno veliko hinavščino in klečeplazstvo. Nismo mogli verjeti, da bi se ta zločin izvršil iz idejalne ljubezni do slovenskega ljudstva, usiljevala se nam je misel, da je to čin osebne častihlepnosti. Ta čin je bil v odločnem nasprotju z mišljenjem in hrepenenjem pretežne večine našega ljudstva. Ta čin je večji zločin na Slovenskem ljudstvu, na pravični stvari, kakor vse ovadbe nemških okrajnih glavarjev, državnih pravdnikov in policajev.

Ta greh leži kakor črna senca na naši svobodi. Kadar se nanj spomnimo, nas je sram do dna duše. Ali se ne bomo poskrili, ko bodo prihajale jugoslovanske legije? Ali jih moremo pozdraviti v imenu narodne vlade?

Mirovna konferenca se kmalu začne in svetovna sodba bo ostra in pravična. Vsak bo dobil kazen po svoji zaslugi. Kaj, ko bi na mirovni konferenci kak poreden italijanski politik predlagal, da naj se upoštevajo naše

IVAN DEBEVEC:

Pred razpadom na fronti.

(Dalje.)

Med tem ko je nezmožna in omahljiva avstrijska diplomacija milo jadikovala okrog Wilsona za pošten in časten mir, ni ta institucija zamudila prilike ščuvati fronte za nadaljno prelitvanje krvi. Buriani mir, a Arzi, Borojeviči — vojno. Vso fronto so v tej dobi poplaval velikianski lepaki, ki so kričali po vojni. Razobesili so: vojaka z ročno granato. Napis: „Sovražniku smo ponudili mir, ga ni sprejel. Toraj bojujte — za mir!“ Dalje nazorno statistiko sovražnih ladij, potopljenih od nemških in avstrijskih podmornic. Kanal la Manche je bil ves črn, prevrženih ladij, enako Atlantski ocean, Sredozemsko in Jadransko morje. „Saj bi morali morje zasuti ž njimi, če so jih na teh mestih toliko potopili“, so navadni vojaki pristavljali. Do mozga pretresujoče pa so bile reklame o

Hindeburgovih zmagah. Zemljevid Evrope. Z debelimi črnimi progami so nazorno zaznamovane faze bojev na vseh evropskih bojiščih. Povsod Hindeburg. In grozne so bile njegove klešče pri Varšavi in v Mazurskih jezirih, s katerimi je prijel Ruse. Gorlice! Srbija! Črnagora! Italija! Vse so poteptali Hindeburgi, Ludendorffi, Arzi, Borojeviči, Conradi i. t. d., kakor se že vsi ti „bogovi“ zovejo. Samo Francoska je bila na karti — kislo jabolko! Uspeh te propagane je bil — negativen.

Demoralizirano armado so hoteli gospodje v „foteljih“ okrog generalnega štaba na vsak način dvigniti z raznimi reformami. Digniti moralni nivo izstradane, zrevolucionirane armade! Pričeli so. V rezervatnih naredbah so začeli zbirati prostovoljce za letalstvo, poudarjajoč, da nameravajo to skupino preustrojiti, oborožiti z novimi, najmodernejšimi stroji — doslej, da je bila ta stroka avstrijskega orožja hudo zanemarjena. Ali nikdo se ni javil s kakim posebnim veseljem, javno so oficirji govorili: „Bolje tu doli s praznim, kakor pa tam gori s

polnim želodcem!“ Odstraniti in zaježiti so poskušali nemoralnost in razuzdanost pri armadi. Najpreje pri ženskem elementu. Ustanovili so urad ženskih nadzornic, ki naj bi pazile na čisto življenje ženskih pomožnih sil, ustanovili so državno otročnico za fabrikacijo državnih otrok, da so razne oficirje tako rešili neljubega jim očetovstva s tem, da so jih odvezali vseh dolžnosti očeta do otroka.

Zaman! Povodnji demoralizacije in očitnega razpada avstroogrške armade niso mogli več zaježiti in udušiti. Kot plaz se je širil duh upora od čete do čete. Upornikom so prednačile češkoslovaške čete s svojo mirnostjo in preudarnostjo.

Zadnji poskusi! Poskusi obupa!

Nekaj dni pred katastrofo so višja poveljstva, generali, poslali „fermane“ na podrejene komande z nujnim pozivom, da se strogo preiščejo vsi slučaji, kjer ni moštvo odlikovano. Konstatiralo pa se je žalibog, da so mnogi zaslužni, ves čas v fronti služeči boj-
 jevniki — brez dekoracij, ni čuda toraj,

da je moštvo nezadovoljno. Poveljstvom 24 ur predložiti predloge odlikovanja vrednih mož oziroma povišanja v podčastnike. Toraj kolajne in zvezdice — rešitev Avstrije pred razpadom! Zaman!

Duh svobode je podrl fronto. Narod je strl okove sužnosti. Padla je na trhljih temeljih zidana zgradba monarhije. Padli so maliki in bogovi! Avstroogrška armada se je raztepla — brez slovesa!

Italijanski tisk je začel v podkrepitev imperialističnih teženj Italije širiti vesti, da so bili ravno naši polki oni neomajani steber avstroogrške armade, ki je do zadnjega branil Avstrijo, ki se je postavljala za njo v celem „zmagovitem“ prodiranju proti italijanski veliki armadi. Mirno in z lahkoto izpodbijemo to argumentacijo in navajamo naslednji slučaj, ki je avstrijsko generaliteto konsterniral do skrajnosti!

(Dalje prih.)

zasluge in nezasluge za mnogo pravične stvari! Ne vem, ako bi mogli mi vse svoje grehe upravičiti! Našemu kesu in našim upravičbam pa noben otrok ne bo verjel, dokler mi ne kaznujemo svojih največjih zločincev, dokler pustimo, da tisti, ki so nekdanj zagrešili največji greh proti ententi, danes vodijo in reprezentirajo naš narod!

Ali nimamo prav nič sramu, prav nič taktnosti? — Ne smesimo vendar sami sebe pred celim svetom! V znamenju miru in sloge ne smemo dati našim sovražnikom nobenega orožja v roke. Umijmo si roke, da bomo čisti šli v Pariz! Moj Bog, saj je že veliko ljudi šlo radi boleznii! — — — — — ec.

Proč z nemškim plevelom iz naše narodne armade!

Z velikim zadoščenjem — da, s ponosom — smo čitali pred nekaj dnevi izjavo jugoslovanskih častnikov v tukajšnjih dnevnikih. Želimo le, da bi se vsi taki slučaji čimprej preiskali, krivci pa dobili zasluženo kazen. Jugoslovanski častniški zbor ima tu prav hvaležno polje.

Merodajne faktorje opozarjamo na dejstvo, da služi v naši narodni armadi še mnogo častnikov, ki nikakor ne spadajo tja. V narodni armadi svobodne Jugoslavije služijo častniki in uradniki, ki niso bili nikdar slovenskega mišljenja. Vsakega narodno čužnega človeka mora v svobodni Jugoslaviji neprijetno dirniti, če se javno pogovarja o nemško častniki, ki nosijo znake SHS in slovensko trobojnico. Sinovi slovenske matere? Menimo pri tem sinove raznih nemških in nemškutarskih rodbin ter druge potarice, ki so bili, zar, sprejeti v našo narodno armado iz tako neopornih razlogov. Ti ljudje niso hoteli pod prejšnjim režimom Slovencev niti poznati. Za naše brate Srbe so rabili le podle psovke in k večjemu zaničljiv nasmeš. Iz narodne armade ven s tem plevelom!

V narodno armado zavedne in navdušene jugoslovanske častnike! Zanesljivih in v narodnem oziru neoporečnih fantov-častnikov, ki bodo radi in z navdušenjem služili domovini, je dovolj! Tem torej kruha, da ga jim ne bo odjedal tujerodec — Nemec. Le tedaj bomo imeli armado, na katero se bomo lahko zanašali v vsakem slučaju! Menda ne bo treba čakati na brate Srbe, da oni vzamejo železno metlo v roke.

Kako potrebna bi bila taka metla v marsikateri pisarni Narodne vlade kaže jasno slučaj Krén, o katerem smo poročali v 1. številki. Nič manje pa bi bilo treba take metle tudi v marsikateri vojaški pisarni narodne armade. Znano je, koliko zavednih Slovanov je bilo svoječasno med aktivnimi častniki. Lahko bi jih naštel na prstih. Danes, ko so rezervni in neaktivni častniki že iz vojaške službe odpuščeni, služijo v narodni armadi po veliki večini aktivni častniki. Pomislimo, kake „narodne“ častnike in voj. uradnike imamo danes! So med njimi taki, ki so bili pred ustanovitvijo Jugoslavije najzagrizenejši nemčurji in so Slovence šikanirali na vse mogoče načine. Danes pa jih Jugoslavija redi in zelo dobro plačuje. Zavedni Slovenci, ki so pretrpeli toliko muk, pa naj si v potu svojega obraza šele iščejo zaslužka in kruha — na domačih tleh! Pri ljubljanskem pešpolku je kot računovodja neki poročnik B., ki je bil nekdanj eden izmed glavnih hajlovcov in je izzival ob vsaki mogoči priliki ter jo baje zato tudi dovoljkrat pošteno „skupil“. V vojaških pisarnah Dvorca se nahaja med drugimi nadporočnik H. — bivši Lahon — ki mora slovenske izraze še le po slovarjih iskati. Ako pridejo stranke, ki prihajajo celo iz ozemlja, ki so ga Italijani zasedli, k njemu radi izplačil, pa ta gospod nad njimi celo kriči, češ, da se bo vse pismeno rešilo in

da „on sploh nikogar ne sprejme“. Te stranke morajo iti potem spet domov in čakati na milostno izplačilo pristojnega denarja do časa, ko bodo Italijani zapustili enkrat naše, po njih zasedene kraje, kar lahko traja še mesece, čeprav denar zelo nujno rabijo. — Če prideš v Udmatu v voj. skladišče, lahko zadeneš na narednika, ki nosi sicer slovensko kokardo na čepici, a ti na tvoj slovenski nagovor reče: „Entschuldigen, ich kann nur deutsch!“ (oprostite, jaz znam samo nemški). Slično lahko doživiš tudi v voj. skladiščih „Balkana“. Takih slučajev bi se dalo navesti še mnogo.

Poveljstvo II. vojnega okrožja naj vendar napravi v tem oziru že enkrat red, predno bi se moralo navesti polna imena tidi drugih.

Jugoslavija.

Revolucionarna propaganda v Mariboru.

Minuli teden je mariborska državna policija SHS izvršila v tiskarni Mostböck v Mariboru hišno preiskavo. Uspeh je bil nepričakovan. Bili so ravno v tisku neki letaki, v katerih se hujska proti namerovanemu narodnemu prazniku, proti kraljevski hiši Karagjorgjevičev itd. Letak končuje: Živela republika! Ko je prišla v tiskarno policija, je bilo natisnjenih 7 letakov, a naročenih je bilo 4000. Lastnika tiskarne so takoj zaprli, a zaprli so tudi onega, ki je letake naročil. O stvari je uvedena preiskava.

Italijanska blaznost.

Reka mora biti italijanska.

Trst, 17. decembra. (Lj. k. u.) Pod naslovom „Naša vzhodna meja in dober tek Jugoslovancem“ razpravlja bolonjski list „Il Resto del Carlino“ dne 12. t. m. z ozirom na članke italijanskega časopisja k določitvi novih italijanskih mej, pri čemur naj se ozira na narodne in zgodovinske pravice, na topografske in zemljepisne elemente, na gospodarske faktorje in predvsem na vojaško važnost, ki naj jo imajo te meje. — List prinaša znano, vendar ne povsem točno jugoslovansko etnografsko karto, katero komentira s sledečimi opazkami: Ta država, ki se ni še rodila, si je postavila meje velike oblasti. Na vse strani sili brezstidno z ovinki in izbočki v tuje zemlje: na Ogrsko do onkraj Szegedina, v Rumunijo do onkraj karpatskega porobka, v Albanijo do Skadra, v Makedonijo skoro do Soluna. V Italiji — se zadovoljujejo Jugoslovani z zahtevo dobrega dela Furlanije (!), vstevši seveda Videm. Ne omenjamo več istrskih in dalmatinskih otokov, ki bi morali postati operativno izhodišče za napade proti jadranskim obali Italije. — Pa to nevarnost ni smatrati za šalo. Kajti nova srbsko-hrvatsko-slovenska država bo kompaktna skupina mnogih milijonov prebivalcev, ki postanejo še bolj številni, če se pridružijo Jugoslovancem še Čehoslovaki preko Raabske doline, ki bo služila za to, da se ustanovi med obema državama neodvisna komunikacijska pot. Da se izogne iznenadenju, mora poleg tega še računati Italija tudi z možnostjo, da jo bodo napadli z vseh strani, da je torej izpostavljena tudi nemško-slovanski koaliciji. Dasi-ravno Jugoslovani sami ne morejo misliti na to, da bi začeli oboroženi konflikt z Italijo, pa vendar lahko stopijo v zvezo slovanskih narodov (30.000.000 s Čehi in Poljaki) in po potrebi tudi v zvezo z nemškimi državami. Te bi lahko pritisnile na našo trentinsko mejo, dočim bi se Slovani lotili vzhodnih mej. Ta možnost ni neverjetna. To je treba vedeti. Tembolj je potrebno, da napravimo dobre zapahe na naših vratih na oni strani hiše, kjer so se sosedje navdahnili s takimi nameni. Videli smo, zaključuje list, da postane lahko Reka zelo važna strateška točka v rokah napadalca iz vzhoda, in dokazali smo tudi v drugih člankih nevarnost, ki bi pretila Italiji na se-

vari strani, če se ne poniknejo njene meje do Brennerja. Geslo naše politike pri pogajanjih se mora glasiti: „Brenner in Reka za našo varnost in za mir bodoče Evrope!“

Tržaški socijalist o italijansko-jugoslovanskem sporu.

Trst, 17. decembra. (Lj. k. u.) Tukajšnji italijanski socijalistični vodja Josip Tuntar je imel z dopisnikom bolonjskega lista „Il Resto del Carlino“ pogovor o političnem stališču tržaških socijalistov. V pojasnilo tega pogovora je poslal Tuntar listu pismo, v katerem tolmači svoje, ozirom mnenje tržaških socijalistov o položaju Trsta in bližnjega ozemlja, kakor so si ga mislili tukajšnji socialisti pred razslom Avstrije in po zasedbi tega ozemlja po Italijanih. Glede Trsta izvaja Tuntar med drugim: „Ustanovitev neodvisne države, obsegajoče „izključno in pretežno italijansko“ ozemlje od levega brega Soče navzdol ob furlansko-tržaško-istrski obali do vstevši Pulja je bila le z nekaterimi nasprotujočimi glasovi predložena po skupščini tržaške socijalistične stranke. Ni bila torej individualna inicijativa tega ali onega socijalista. Ta ideja se strinja tudi z zahtevo ministra Sonnina do Avstro-Ogrske iz leta 1915 in jo je socijalistična stranka odobrila v času, ko so avstro-ogrške armade še trdno stale ob Piavi in je bilo predržno, izjaviti se javno za odločitev iz državne zveze bivše Avstrije. Cenzura je tedaj trdovratno zapirala vsako tako opazko. Predlagana republika, ki bi bila pretežno italijanska torej na noben način ne slovenska, in vse prej kot klerikalna (industrijski centri Tržič, Trst, Milje in Pulj bi bili raje precej socijalistični), je bila zamišljena kot naravni privesek Italije in istočasno kot člen v verigi, ki bi jo vezala s porajajočo se jugoslavijo. Bila bi sredstvo, da se ohrani nezmanjšana trgovska važnost Trsta in bi bila primerna rešitev, ki naj bi povspešila mir s tem, da bi odtegnila raznim prepirajočim se strankam eno najbolj spornih pokrajin. — Dogodki so odločili drugače. Italijanska narodna jedinstvenost je gotova stvar. Želim, da bi iz spoštovanja do pravic samoodločbe Italija oziroma njena vlada našla in imela dovolj moči, da bi se uspešno uprla onim stremljenjem, ki hočejo na vsak način anektirati „vse“ pokrajine do demarkacijske črte.

Anektirati hočejo tudi „izključno ali po veliki pretežnosti“ slovanske (ne nad, marveč približno en milijon Slovanov) in še druge pokrajine onkraj te črte. Povzročila bi s tem vsemu italijanskemu narodu in posebno proletarijatu, ki nosi vedno večji del bremena in trpljenja, zelo bridke dneve. — Ali hočejo res, da postane rek „Včeraj z Italijo proti Nemcem, jutri z Nemci proti Italiji“, ki že prihaja iz ust jugoslovanskih politikov, geslo nevarnega iredentizma, ki bo navdahnil ves mladi in krepi narod Jugoslovancov?“ — To pismo objavlja list z opazko, kjer omenja med drugim: „Iz vsake vrste tega pisma izhajata hladnost in rezerviranost onih gospodov (tržaških socijalistov) napram narodu, ki jih je z orožjem osvobodil gospodarja, kateremu so bili odkritosrčno udani. Hladnost in rezerviranost pa zadobiva odsev sovraštva v točki, kjer hoče Tuntar predvidjati veseli dogodek nemško-jugoslovanskega zaveznitva proti Italiji.

Rimski župan v Trstu.

Trst, 15. decembra. (Lj. k. u.) Župan mesta Rima, knez Prospero Colonna, je v spremstvu več rimskih mestnih svetnikov prišel predvčerajšnjem popoldne v Trst na obisk. Na kolodvoru so ga sprejeli tukajšnji župan dr. Valerio in drugi civilni in vojaški dostojanstveniki. Včeraj jutraj je principe Colonna prišel s spremstvom na tržaški municipij, kjer ga je svečanostno sprejel tržaški župan. Oba župana sta imela navdušene govore. Naglašala sta trpljenje in muke italijanskega mestnega prebivalstva, ki je toliko let tako željno pričakovalo združenja „zveste

rimsko hčerke Trsta, z materjo Italijo“. Na Velikem trgu pred magistratom, sedaj „Trgom Jedinstvenosti“, se je zbralo dokaj mladine z zastavami in italijanskimi vojaki, ki so prirejali rimskemu in tržaškemu županu navdušene ovacije. Godbe so svirale narodne himne. — Po obisku Krasa in goriške bojne fronte se je sindaco knez Colonna danes vrnil v Italijo. Na njegovo povabilo bo tržaški župan dr. Valerio povodom sprejema predsednika Wilsona prišel v Rim.

Napetost med Francijo in Italijo.

Trst, 17. decembra. (Lj. k. u.) O napetih razmerah med Italijani in Francozi, zlasti na Jadranskem morju, poročajo iz Rima milanski „Perseveranza“. Na Adriji je nekaj francoskih ladij, ki je morda njih naloga neprostovoljno ščuvanje Jugoslovancem proti Italijanom. Mogli bi našteti mnogo takih epizod in neljubih dogodkov. Prav bi bilo, ako bi se takoj izpregovorila odkritosrčna beseda, da se zaprejo dogodki, ki bi utegnili imeti slabih posledic. Naši francoski prijatelji naj dopuste, da sami opravimo svoje stvari v Adriji in naj se vzdružijo vsakega vmešavanja pravtako, kakor mi ne posegamo v vprašanja Alzacije in Lorene. Zadoščajo Američani v Adriji, z njihovim taktom in spoštovanjem, ki ga kažejo za naše neoporečno gospodstvo. Ni potreba, da francoske ladje križarijo po Adriji; tako nam ne bodo delali neprimlik in ne bodo dajali potuše Jugoslovancem, vedno pripravljenim, sprejemati jih z izzivalnimi demonstracijami in dajati francoskemu, mnogokrat ovinjenemu moštvu prilike, da se pridružuje ogabno jugoslovanskim manifestacijam sovraštva proti Italiji. Spričo današnje krize, mnogokrat povečane po francoskih slučajih ali neprostovoljnih hujskanjih, bodo danes ali jutri zastopniki obeh držav bridko iznenadeni. Naši častniki, naši mornarji in naši vojniki, sklepa poročilo, so sicer potrpežljivi, toda do gotove meje.

Revolucija v Italiji?

Belgrad, 18. decembra. (Lj. k. u. KB.) Urad srbskega Narodnega sveta javlja: Kakor kaže, je upati, da pride v Italiji do revolucije. To bi nam položaj jako izboljšalo.

Naše meje.

Uradno poročilo Narodne vlade SHS o spopadih pri Grabštajnu.

Zvečer dne 14. decembra so prišle srbske čete v slovenski kraj Grabštajn na Koroškem in so se razdelile po hišah. Ob pol. 6. zjutraj so obkrožile nemške čete Grabštajn in prišlo je do boja, v katerem je bilo po došliih ustnih in časnikarskih poročilih 45 Srbov mrtvih in ranjenih in 309 ujetih. Srbski stotnik Milosavljević je opozoril Nemce pred bojem na dejstvo, da so to ententne čete in da je zasedenje Grabštajna v smislu določil premirja. Z ozirom na ta dogodek je poslala Narodna vlada državnemu uradu za zunanje zadeve na Dunaju in deželni vladi v Celovcu oster protest, v katerem naglašajo, da se je s tem kršilo premirje in da se je zadeva sporočila vrhovnemu ententnemu poveljstvu; za neizogibne posledice odklanja Narodna vlada vsako odgovornost.

Jugoslovansko vojaštvo nastopa proti nemškim hujskačem.

Celovec, 17. decembra. Jugoslovanske straže so naznanile poštarju Maurerju v Podkloštru, da je slovensčina uradni jezik pošte. Maurer se je branil slovenski uradovati. Znaneg zagrizenega nemškega hujskača ing Hugo Stadlerja, uradnika pliberskega „Uniona“ so aretirali jugoslovanski vojaki zaradi njegovih hujskarij in ščuvanj nemških tolp na mirno slovensko prebivalstvo in so ga odvedli v Sv. Jakob.

Jugoslovani in Jugoslovanke Ne zabite srbske bedne dece

Mirovna pogajanja.

Načrti.

Francosko in angleško časopisje obširno razpravlja o mirovnih načrtih. Povdarja principijelno važnost 14 Wilsonovih točk, na drugi strani pa objavlja vsebino pogodb, ki so jih v Londonu sklenili angleški, francoski in italijanski državniki. Pozitivne točke teh pogodb so: 1. obsodba in kazni nemškega cesarja in vseh oseb, ki so odgovorne za vojsko; 2. gospodarska odškodnina v najvišji meri, ki jo more utrpeti Nemčija; 3. nemške kolonije se ne vrnejo. Ententa namerava prepustiti Wilsonu odločitev o usodi bivše Avstrije.

Londonski pakt.

Bern, 18. decembra. Bernska korespondenca poroča iz Pariza: Wilson ne bo nikdar dovolil uresničenje londonskega pakta. Anglija in Francija pritiskata na Italijo, da se pakt razveljavi.

Trdi pogoji nemškega premirja.

Pariz, 16. decembra. (Lj. k. u.) „Agence Havas“ poroča: Ob podaljšanju premirja v Trierju podpisani finančni protokol ima nastopne določbe: 1. Nemčija ne sme ne s svojimi kovinami, ne z vrednostnimi papirji, ne s terjatvami v inozemstvu, ne s svojimi inozemskimi nepremičninami razpolagati, najsibodo v rokah vlade ali v javnih blagajnicah, ali pri zasebnikih ali družbah, preden se ne domeni z zavezniki; 2. Nemčija mora z zavezniki ukreniti vse potrebno, da se povrneje interesom v ozemlju, zasedenem po Nemcih, izgubljeni ali ukradeni vrednostni papirji in zaplenjena posestva; 3. Nemčija se zaveže pod gotovimi pogoji, da prebivalstvu Alzacije in Lotaringije ob plačilnem roku izplača terjatve in da ne bo temu prebivalstvu ovirala prostega razpolaganja s svojim imetjem v Nemčiji.

Wilson hoče izvesti svoj program.

Amsterdam, 17. decembra. Londonski dopisnik „Manchester Guardian“ je izvedel iz verodostojnega vira, da hoče predsednik Wilson s svojim potovanjem v Evropo doseči mir v smislu svojih 14 točk. Wilson ima pred očmi čast Amerike in svojo lastno dolžnost in je prišel, da izvede svoj program, ako treba, tudi z najkrepkejšim pritiskom na zaveznike.

Pričetek mirovnih pogajanj.

Pariz, 17. decembra. (Lj. k. u.) Nota agenture „Agence Havas“ pravi, da se bodo pogajanja o prehodnem miru prejkone začela v prvi polovici meseca januarja.

Politični pregled.

Kako je hotela Italija zatajiti jugoslovansko vprašanje. Trst, 17. decembra. Vest o nasilnem, samolastnem ter nezakonitem postopanju italijanskih okupacijskih oblasti nasproti jugoslovanskemu življu v zasedenem ozemlju je vzlic strogemu izoliranju, ki ga izvajajo Italijani, vendarle prodrla v širšo javnost. Protesti proti temu postopanju so napravili jako globok vtis na razne neitalijanske entente, posebno pa na francoske in angleške politične in časnikarske kroge. To odseva tudi iz pisanja italijanskih listov, ki se v obče v zadnjem času zelo intenzivno bavijo z Jugoslavijo, njenimi zapadnimi mejami in njenim razmerjem do Italije. — „Secolo“, milanski demokratični list, piše 14. t. m. med drugim: V tisku nevtralnih in zavezniških držav so objavljeni z mnogimi podrobnostmi razni incidenti, ki so se dogodili med nami in Jugoslavo v zasedenem ozemlju na jadranskem Primorju. Opisani so nekateri dogodki, ki so se vršili pred sklepom premirja in po njem; objavljene so obtožbe in protesti, ki so izšli od Narodnega Veča v Zagrebu; trdi se da so bile po zavezniških vladah sklenjene gotove odredbe z ozirom na nas in na Jugoslavo. O vsem tem ni bilo dovoljeno govoriti v

Italiji. Gotove brzojavke so dospale iz Londona in Pariza edino z naslovom lista, ki so mu bile namenjene, vse drugo do podpisa korespondentaje zbrisala cenzura. Javnost je bila vsled tega v popolni nejasnosti.

Ne zabite Trsta in Goriške. Hrvatski listi priobčujejo poziv, naj se prireajo po vseh naših krajih shodi, ki naj svečano protestirajo proti italijanskim pretenzijam na Istro, Dalmacijo in Reko. Gospoda: Kje sta pa Trst in Goriška? Ali je morda kdo že brez naroda in proti volji naroda abdiciral na Trst in Goriško?

Tržaški socialisti izstopili iz mestnega sveta. Trst, 18. decembra. Zastopniki socialnodemokratske stranke v tukajšnjem mestnem svetu so zahtevali od italijanske večine, naj se njim za prehodno dobo do novih volitev dovoli primerno večje zastopstvo v mestnem svetu. Od 80 članov je bilo doslej po starem avstrijskem sistemu 7 socialistov in 12 Slovencev, drugi laški liberalci. Večina je to zahtevo odklonila. Sedaj so socialisti odrekli vsako sodelovanje v mestnem svetu in odsekih ter so izstopili. Laškimi liberalcem je všeč tudi stari avstrijski sistem, če varuje njih koristi.

Dnevne vesti.

Sinočnega „Cankarjevega večera“ v Mestnem domu se je udeležilo mnogoštevilno občinstvo. Po kratkem, toda jedrnatem pogovoru Štebijeve je prebral pesnik Zupancič „Bebca Martina“. Za njim so brali iz Cankarjevih del se Fran Albrecht, dr. Grošelj, dr. Oblak in dr. Kraigher.

Ali je res? V Ljubljani se govori, da je pisal dr. A. K. hvalo o svojem članku glede Kranjske hranilnice pod tujo firmo, tako, da je moral urednik podati izjavo, da dotičnega članka ni spisal gospod, ki ga je dal „prestaviti“. To vendar ne gre. Mislimo, da se ni treba posluževati v dnevnih svobodah in slovenske moči takih mahinacij. Kranjsko hranilnico uženemo lahko na čisto odkrit in lojalni način. Sicer se pa strinjamo z danimi nasveti, ker take hranilnice s takimi statuti na škodo naroda ne moremo trpeti v jugoslovanski državi. Mi samo obžalujemo svojega velesposlovanega časnikaškega kolega, katerega taki članki spravljajo v precejšno zadrego. „Toli osovraženi V. et G.“

Vendar enkrat. — Narodna vlada je vendar enkrat sklenila, da se odslovi vsi uradniki, ki niso jugoslovanske narodnosti. Pri tem pa si je pridržala izjemo za posebnega vpoštevanja vredne slučaje. Takol? Mala vrtica morajo biti umiljivo povsod odprta za razne, tuje nam protežirance. Tako lahko ostane v službi narodne vlade oni prosuli Joseph Rasp, kajti je domačin. Vlada naj radikalno sčisti plebel!

Napredno dijaštvo je sklenilo odpisati naslednji brzojav: Vaša kraljeva Visokost! Slovensko napredno dijaštvo je trdno odločeno slediti korakom onih svojih tovarišev, ki so se junaško žrtvovali, da s smelim prevratom stresejo in vržejo raz sebe tuji jarem. Ljubezen naša, ki se tako strastno boji za težko priborjeni cilj, naj Vas uveri, da bo naša požrtvovalnost izpolnila mero naših dolžnosti. Z veseljem gremo v ogenj bodočnosti, ker vodstvo Karagjorgjevičev nas navdaja s popolnim zaupanjem. Živela kraljevina SHS, živel kralj Peter I., živel naš Aleksander! Jugoslov. akad. omladina s Slovenskega.

Gledališko društvo na Jesenicah. Na splošno željo se v soboto dne 21. ob 8 uri zvečer in v nedeljo dne 22. t. m. ob 3. uri popoldne ponovi J. Spicarjeva jugoslovanska prispevka „Damjanika“, ki je žela pri primerji in repriji preteklo soboto in nedeljo velik uspeh. Domačine prosimo, da posejijo predstavo v soboto, da bo v nedeljo dosti prostora za tujce, na katere se bo pri nedeljski predstavi v prvi vrsti oziralo.

Na dan narodnega praznika je uprizorilo pevsko društvo „Slavca“ veliko jugoslovansko prireditev v dvorani hotela „Union“ ki je privabila ogromno udeležencev, tudi zunanjih gostov, celo iz Zagreba. Pevski zbor „Slavca“ je pod spretnim vodstvom g. Premroua dovršeno izvršil pevski spored, nekateri točke moral ponoviti. Obema solistijama je bilo izročeno cvetje. Narodni orkester je imel sicer dobrovoljo, a vidi se mu, da je šele komaj sestavljen in mu bo treba še mnogo vaj. Jako ugajala je njegova „Srbska himna“. Tamburaški zbor je dobro sprejel skupni zabavi. Pestro sliko so delale mnogobrojne narodne noše. Ne moremo, da ne bi omenili opazke proti ukrepu vlade, ki je prireditev v času omejitve, čegar je bila ozlovoljenost in tudi da je vse naenkrat navaliло na garderobo, kjer je nastala neizgovljiva zmešnjava. Nedostanost garderobe, ki se nahaja v rokah uprave hotela „Union“ je znana in dolžnost uprave je, da ukrene radikalne preureditve, da se ljudstvo obvaruje škode.

Iz ruskega vjetništva. Včeraj je v Ljubljano prispel večji transport slovenskih vo-

jakov — vjetnikov na Ruskem. O prevratu v Avstriji in osvobojenju Jugoslavije so na Ruskem zaznali okrog 12. novembra potom ruskih listih in od ruskih vjetnikov, ki so se vrnili v Rusijo. Vsi so bi v guberniji Veroneš. odkoder so se odpeljali dne 23. novembra. Ves čas vožnje so morali trikrat prestopiti, prvokrat so morali 6 vrst daleč peš, ker so bili porušeni mostovi in proga na daleč razdejana. Došleci so večinoma z Dolenjskega in Izanci.

Grški vojaki v Ljubljani. Včeraj je došel sem večji transport grških vojakov, ki sobili svoječasnno internirani na Nemškem. Gredo v Trst, kjer se vkrajo za Grško.

Šulferajnska šola v Šiški, kateso obiskujejo še vedno slovenski otroci, ni razobesila ob priliki našega praznika nobene zastave.

Avstrijsko-pruska surovost. V soboto, dne 14. decembra na narodni praznik, se je zgodil pred domobransko vojašnico obžalovanja vreden slučaj. Neki pešec ni stal „pozor“ pred polkovnikom. Ta ga je zato oklofotal in ozmerjal z barabo. S sovraštvom se mi je napolnilo srce, ko sem videl to avstrijsko-prusko surovost. Taki elementi so največji škodljivci Jugoslavije. Takim ljudem treba popliti roge, ker so s svojim barabskim postopanjem državi ravno tako nevarni, kakor veleizdajalci. Moštvo ne vidi rado častnikov, ki ne čutijo z njim, treba je le malo agitacije in imamo ogenj v strehi. Zato proč a takimi ljudmi!

Kaj pa to? Pod to notico smo poročali na kratko, da je prišla sopraga avstrijskega generala Borojeviča v Ljubljano in da stanuje pri štabnem častniku bivše avstrijske armade baronu Riederer v kukurnari. Kakor doznajemo, je prišla ta dama baje predvsem da odpelje svojo zalogo, obstoječo iz raznih zabojev kovčegov itd., katere je o priliki svojega odhoda iz Ljubljane v poletju izročila v hrambo grofu Attems (palaca deželne vlade). Baje je spravila tudi že vse te stvari v varno zavetje in bo bržčas doselga dovoljenje spraviti te „malenkosti“ iz našega mesta. Če se pomisli, s kako strogostjo se postopa proti revnemu človeku, ki hoče odnesti le malenkostno množino moke, krompirja ali sličnih živil, pričakujemo, da bo pristojna oblast tudi v tem slučaju — in če se gre tudi za soprogo častnega (!) občana mesta Ljubljane — storila primerne korake in bo preprečila izvoz živil, ki si jih je ta dama znala preskrbeti v takih množinah, da bi zamoglo z njimi vzdržati za dalj časa nekaj revnih družin, ki niso bile v položaju bivše avstrijske „generalice“. Sicer pa zelo dvomimo, da je prišla ta gospa le radi teh živil v Ljubljano. Odhod Attemsja na Koroško, kjer sedaj prebiva Borojevič, ki si je drznil o priliki razsula soške vojske zagroziti z aretacijo Narodne vlade SHS v Ljubljani, je zagonečen, posebno če pomislimo, kako se nemški Korošci proti našim državljanom obnašajo. Naj se s takimi sumljivimi subjekti vendar ne postopa tako prizanesljivo, sicer si bodo gotovo ljudje domisljali, da vladajo še vedno razmere, kakor v stari Avstriji.

Sodno pisarniški oficijanti in pomočniki so 23. novembra 1918 predložili poverjenstvu za pravosodje obširno spomenico, v kateri zahtevajo poleg povišanja plač in zakonite ureditve njih službenega razmerja napram državi sledeče: 1. da se vsi sedaj pri sodiščih nastavljeni pisarniški oficijanti in oficijantije z najmanj 8 letno službeno dobo in prvimi pisarniškim izpitom, oziroma brez tega izpita tudi oni, ki so v to popolnoma vsposobljeni, imenujejo takoj na svojih sedanjih službenih mestih difinitivnim uradnikom XI. činovnega razreda, vsi drugi z daljšo službeno dobo pa pod zgoraj navedenimi pogoji uradnikom onega činovnega razreda, ki po službeni pragmatiki odgovarja njih službeni dobi, v katero je vsteti tudi službena leta, dovršena v kaki drugi državni službi. 2. Da ostanejo vsi pisarniški oficijanti in pomočniki, oficijantije in pomočnice z manj kot 8 letno službeno dobo v službi pod dosedanjimi pogoji tako dolgo, da dosežejo dobo 8 let, po katerih jih je imenovati uradnikom XI. činovnega razreda. 3. Da se v bodoče sprejemajo le sodno pisarniški praktikanje v smislu službene pragmatike SS 52, 56 D. Ta spomenica predložila se je tudi gospodu predsedniku višjega deželnega sodišča Kavčniku, gospodu predsedniku deželnega sodišča dr. Papežu in gospodu podpredsedniku deželnega sodišča Regalju. Deputacija bila je prav vljudno sprejeta, vsi gospodje povdarjali so, da pripoznavajo krivice, ki so se stani skoz dolgo vrsto let godile in objubili, da bodo upravičene zahteve podpirali. Danes pa, kakor se sliši izza kulis že malo manj ugodno odmevajo objube, vendar pa so sodno pisarniški oficijanti in pomočniki in njih ženski tovariši popolnoma prepričani, da bo poverjenik gospod dr. Ravnihar, ki je kot državni poslanec zastopal pred birokratično avstrijsko vlado njih zahteve, krivice, storjene na tem zapostavljenem stanju, sedaj temeljito odpravil ter upravičenim zahtevam v popolnem obsegu ugodil.

Znižanje tržnih cen. Narodna vlada SHS v Ljubljani je konečno sklenila, da se znižajo sedanje previsoke cene. Za soboto 21. decembra skliče posebno anketo strokovnjakov iz krogov producentov in konsumentov. Anketa bo obstojala iz 6 zastopnikov konsumentov, 6 zastopnikov kmetijstva in ravnotoliko iz krogov trgovine in industrije.

Narodni davek. Hranilnica in posojilnica v St. Petru nize Maribora K 1000—: zbirka županstva Gor. Polje in župnije Soteska K 652—; Anton Bojec, nabral med postojanskimi narodnjaki ob prihodu Italijanov K 202; učitelji, gojenci in gojenke Kristofovega zavoda povodom praznovanja uje-

dinjenja države SHS K 140-26. b priliki domaćega slavlja nabrano v penzionatu Dolinar K 110—. Srčna hvala! Posnemajte!

Deželna zveza kranjskih obrtnih združenj vabi načelstva vseh v Ljubljani obstoječih obrtnih združenj, da se polnoštevilno udeležijo prijateljskega sestanka obrtnikov, ki se vrši v soboto dne 21. decembra ob 8 uri zvečer v posebni sobi hotela „Union“ poleg točilnice.

Promet s plemensko govejo živino in z govejo živino v gospodarske namene je v območju Narodne vlade SHS v Ljubljani prost. Izvažati tako živino izven območja Narodne vlade je zabranjeno. Vsaka prodaja in vsak nakup plemenske goveje živine ali goveje živine za gospodarske namene se mora tudi v bodoče naznaniti županstvu in zaupniku „Vnovčevalnice za živino in mast“.

Tedenski izkaz o prenosnih boleznih na ozemlju Narodne vlade SHS v Ljubljani, od dne 1. do 7. decembra 1918 naznanjene prenosne bolezni. Skrlatica: Radovijski okraj: občina Kamna gorica (3 osebe obbolele, 2 osebi umrli). Difterija: Brežiški okraj: občina Kaplo (1 oseba obbolela), Zabuškovec (1 oseba obbolela, 1 oseba umrla). Ljubljansko mesto: (1 oseba obbolela). Radovijski okraj: občina Radovljica (1 oseba obbolela). Griža: Brežiški okraj: občina Brezje (4 osebe obbolele), Koprivnica: (2 osebe obbolele), Plištaj: (2 osebe obbolele), Gromlje: (1 oseba obbolela). Videm: (1 oseba obbolela). Ljutomerški okraj: občina Radslavci: (1 oseba obbolela). Ljubljansko mesto: (1 oseba obbolela, 1 oseba umrla).

„Croatia“, zavarovalna zadruga v Zagrebu. Opozarjamo na današnji oglas v našem listu, tiče se ustanovitve glavnega zastopstva domačega zavarovalnega zavoda v našem mestu. „Croatia“ je vseskozi domača zavarovalnica, ustanovljena leta 1884. od bratske mestne občine Zagreba. Z ustanovitvijo glavnega zastopstva za Kranjsko, Stajersko in Koroško v Ljubljani razširja „Croatia“ svoje delovanje na slovenskem ozemlju in postaja s tem prava jugoslovanska zavarovalnica. Upati je, da bodo vsi stanovi slovenskega naroda z največjo simpatijo vsestransko podpirali ta naš zavod in mu dajali prednost pred tujimi zavarovalnimi društvi.

Glasovi iz občinstva.

Očistimo se! Prejeli smo: Zahtevamo dan za dnevom, da se morajo naši uradi očistiti. Toda ne zadošča samo, da očistimo uradnike, tudi politikov, ki so delali škodo našemu narodu, ki so kazali o vsaki priliki, kako pasje udani sluge Habsburžanov so, kako dobro se počutijo v sužnosti. Ti ljudje, ki so kot legitimni zastopniki naroda prodajali narodne interese, morajo izginiti iz našega javnega življenja. Sploh bi jim moral že navaden tate narekovati, da se umaknejo. To zahteva njihovo osebno poštenje in narodni čas. Ni dosti, da je danes kdo obrnil plašč po svetu. Ljudje, ki so se pred kratkim borili — direktno ali indirektno proti naši svobodi, tudi niso vredni, da bi vodili usodo slovenskega dela našega naroda. Naša javnost ne bo nikdar pozabila velikih in malih zločinov, ki so jih gotovi politiki zagrešili na našem narodu, njegovi časti in svobodi. Torej čiščenje tudi tu, na desno in levo!

Gospodarstvo.

Cene v Ljubljanskih gostilnah so še vedno stare; take, da si morejo privoščiti hrano v gostinah sploh le vojni milijonarji. V Zagrebu je določena cena za pečenko 2 K in za gvedino na K 1-50, v Ljubljani pa stane pečenka najmanj 8 K, a govedina 5 K. Pa pravijo, da je inozemsko meso. Ta švindel z inozemskim mesom je že preneumen. Od kje pa prihaja to inozemsko meso? Iz Madžarske? To vemo, da ne. Iz Nemške Avstrije seveda tudi ne. Iz Italije? To seveda tudi ne, ker znamo vsi, da zapira Italija svoje meje, ali bolje zasedeno ozemlje hermetično proti naši državi. Toraj? Stvar je naravnost gorotna: v Ljubljani se prodaja meso hrvatske živine za inozemsko. To je gospodarski in politični škandal. Saj smo vendar s Hrvati združeni v isti državi. Vzlic temu se nam prodaja hrvatsko meso pod inozemsko firmo, samo, da nas lahko bolj odirajo in izžemajo. Morda poreče kdo, da je živina na Hrvatskem dražja nego pri nas. Toda kako to, da je vzlic temu v Zagrebu hrana v gostilnah cenejša, nego v Ljubljani. Stvar je zelo enostavna. Na Hrvatskem so res maksimalne cene višje, nego na Slovenskem, toda vsled prenehanja

rekvizicij za armado na fronti in prepovedi izvoza so cene živine zelo padle in so povsod mnogo pod maksimalnimi cenami. Da je temu res tako, dokazujejo znižane cene v zagrebških gostilnah. Pri nas je pa še vedno pri starem. Zakaj? V Zagrebu je gostilničarska zadruga odredila, da se morajo cene mesnih jedil znižati, odredila je tako na pritisk vlade. Pri nas se pa vlada nič ne zmeni in gostje so izročeni na milost in nemilost gostilničarjem.

Nemški viteški red v Jugoslaviji. Ta red ima v naših krajih veličanska posestva, — zlasti v Črnomlju in Metliki, ki jih gotovo ni dobil poštenim potom, ampak jih ugrabil pred stoletji slovenskemu kmetu, kateri je potem vzdihoval pod nemškimi valpeti. Skrajni čas bi bilo, da se v tem oziru kaj ukrene. Toliko se govori pri nas o naših invalidih, toda dosedaj se ni še nič družega storilo, kakor da se je nekaterim revežem preskrbelo zelo slabe prostore v belgijski vojašnici. Ali ne bi bilo bolje zasesti krasne gradove tega reda v Metliki in Črnomlju? Tu so saj dani vsi predpogoji za dobrobit teh revežev. Pričakujemo, da se v tem oziru kaj ukrene, in da tudi na razlastitev drugega posestva ne bo treba predolgo čakati.

Naročajte in razširjajte „Jugoslavijo“!

Zadnje vesti.

Nova italijanska nasilja.

Italijani besné proti dalmatinskemu narodu.

Split, 18. decembra. (Izv. por.) Italijanski poveljnik v Zadru je zaukazal sinoči z vojno silo zasesti tamošnje tiskarno in uredništvo „Narodnega lista“. V tiskarni so ravno tiskali današnjo številko lista. Italijanska komisija je odredila takojšnjo ustavitev lista. V tiskarno so postavili močno stražo ter jo pričeli preiskovati. Prepovedali so vstop in urednik sam ne sme v tiskarno.

Čres, 18. decembra. (Izv. por.) Italijanske okupacijske oblasti so zapretili učiteljici Milici Čučević, da mora tekom 4 dni zapustiti otok, sicer jo odstranijo z brahotalno silo. Dalje so Italijani odpustili vse jugoslovanske uradnike ter jih izgnali z otoka. V hrvatskem samostanu so odredili strogo hišno preiskavo, ki je trajala tri in pol ure. Vse kote so preiskali, a niso ničesar našli. Vse šikane so naperjene proti provincijalu, patru Milošević-u, ker je ta danes edini voditelj in tolažnik dalmatinskemu narodu.

Srbski železničarji in vojaki na potu v domovino.

Bakar, 18. decembra. (Izv.) V bakarski zaliv je dospela angleška

križarka. Na krovu se nahaja poveljstvo generala Ljube Milića, srbski transport, obstoječ iz štirih oddelkov vojnega ministrstva, iz osebja železniškega ravnateljstva, iz osebja pravosodnega in notranjega ministrstva ter ententne komisije, obstoječe iz treh članov. Transport tvori dalje 307 srbskih vojakov, a ves iz 635 oseb. Transport odide preko Zagreba v Beograd.

Listnica upravnistva.

1. 2. in 3. številka Jugoslavije nam je popolnoma pošla. Prosim vse razprodajalce, katerim je kaj izvodov ostalo, da nam jih takoj vrnejo, da moremo postreči novim naročnikom. Razprodajalci morajo vračati cele številke in ne samo glave. — Upravišтво Jugoslavije.

D A N E S, četrtek zvečer ob pol 8 uri zvečer

KONCERT

v vinski kleti pri MALIČU nasproti glavne pošte.

Stanovanje s pohištvo ali brez njega išče urednik „Jugoslavije“. Prijave prosimo na naše uredništvo, Stari trg 19 ali na naše upravništvo, Marijin trg št. 8. 18

Invalidom v Ljubljani in po vseh večjih krajih širom naše države se nudi s prodajanjem dnevnika „Jugoslavija“ lep stalen zaslužek. Pojasnila daje upravništvo v Ljubljani, Marijin trg 8. 19

Kupim dobro ohranjen pisalni stroj. Ponudbe pod „Pisalni stroj“, Ljubljana, poštni predal 74. 21

Aleks Götzl podobar in pozlatar ima svojo delavnico še vedno v Lasnkovi hiši, a vhod ni več z Marijinega trga temveč z Wolfve ulice št. 1. 8 4

Raznašalce in raznašalke ter kolporterje za Ljubljano in predmestja sprejema upravništvo „Jugoslavije“. 14

Prodajalce za dnevnik Jugoslavijo sprejmemo po vseh večjih krajih. Ker je dovoljena prosta kolportaza (svobodno razširjenje) sme naš dnevnik vsakdo prodajati. Agilnim osebam se nudi lep zaslužek. Priglasite se na upravništvo Jugoslavije. 10 4

Poverjenike za nabiranje naročnikov za „Jugoslavijo“ sprejemamo po vseh večjih krajih. Dovoljena je prosta kolportaza (svobodno razširjenje) in sme torej vsakdo, seve kdor je od nas pooblaščen za to — nabirati naročnike. Agilnim osebam se nudi lep zaslužek. Priglasite se na upravništvo Jugoslavije. 11 5

Zgubil se je 13. t. m. mlad psiček bel z rujavim ušesom in pristrženim repom. Kdor bi o njem kaj vedel, naj to sporoči proti nagradi na Starem trgu št. 3 v trgovini. 19

Vino

belo in črno najboljše kvalitete leta 1912 — 1918 zmerne današnje kupčijske cene prodaja t. t.

STIČ & DRUG, Sisak, veletrgovina z vinom. 26 3-1

Naročbe sprejema zastopnik tvrtke kateri se nahaja nekoliko dni v Hotel Union v Ljubljani.

Vizitnice

lične in po najnižjih cenah izvršuje

Zvezna tiskarna

v Ljubljani, Stari trg 19

Lepa božična darila!

FR. ČUDEN

Prešernova ulica

zlate, srebrne ure, briljanti, velika izbira srebrnih okraskov, posebno lepi svečniki i. t. d.

Vabi na ogled in se priporoča

3 15-5 **trvdka Čuden.**

Kurentov album.

Zvezna tiskarna v Ljubljani je izdala humorističen almanah „Kurentov album“, ki vsebuje mnogo zanimivih šalivih povesti, pesmi, črtic in smešnic. Album ima tudi mnogo humorističnih slik najboljših slovenskih slikarjev. 13

Smeto trdimo, da še nobena knjiga pri nas ni vzbudila toliko zabave in smeha kot ravno ta album. Kdor hoče za nekoliko trenutkov pozabiti moreče skrbi sedanosti, kdor rabi razvedrila ter se želi zopet enkrat od srca nasmejati, naj ga naroči. Stane 4 krone 20 vinarjev.

Naročnina se pošilja na upravništvo „Kurenta“ v Ljubljani, Marijin trg št. 8.

Tiska Zvezna tiskarna.

Pozor! 8 Pozor!

Dobroznana, začasno zaprta **gostilna „pri Jurju“**

se z 15. decembrom 1918 zopet otvori. Točilo se bode pristno štajersko belo vino po K 8-80 in rudeče po K 8.—.

Za obilen obisk se priporočata **Anton in Marija Jalen.**

Priporoča se trgovina z urami zlatnino 17 7-1 in srebrnino

Alojzij Fuchs

Šelenburgova ulica št. 6.

Lastna delavnica za nova dela in popravila.

Postrežba točna. Nizke cene.

Usakourstne slamnike

za gospe, deklice dečke in gospode, od prostih do najfinejših, priporoča gospodom trgovcem in slavnemu občinstvu za obila naročila.

Fran Cerar tovarna slamnikov v Stobu, 7 4-2
pošta Domžale pri Ljubljani.

Cene kakor temu času primerno nizke.

Postrežba točna.

Vojna posojila mesto denarja v gotovini

sprejema po izredno visoki kurzni vrednosti podpisana družba kot enkratno zavarovalnico sklenjena življenska zavarovanja. Proti plačilu zavarovalnine z vojnim posojilom izplača se zavarovana svota v gotovini po preteku zavarovalne dobe za slučaj doživljenja; v slučaju preživetja smrti izplača se takoj tudi cela zavarovana glavica v gotovini in vrhutega povrne družba od skupne vnaprej plačane premije še toliko kolikor je ostalo neporabljenega. — Zavarovanja se sklepajo pa tudi na ta način, da se izplača zavarovana svota v gotovini samo po preteku vnaprej določene dobe. — Taka zavarovanja je priporočati starejšim ljudem, hranilnicam, penzijskim zavodom in drugim korporacijam. — Ako bi se na ta ali ovi način sklenjeno zavarovanje predčasno opustilo, izplača se v gotovini visoko obrestovana odkupna vrednost. 25 3-1

Pojasnila daje in predloge sprejema:

Generalni zastop

zavarovalne družbe Feniks v Ljubljani, Sodna ulica št. 1.

Croatia zavarovalna zadruga v ZAGREBU

usoja si naznaniti, da ustanovi s 1. dec. t. l. svoje glavno zastopstvo

za Kranjsko, Štajersko in Koroško s sedežem v Ljubljani, Stari trg št. 11 ter da je vodstvo tega zastopstva poverila gospodu

Stanku Jesenko, trgovcu z mešanim blagom na debelo v Ljubljani.

Priporočuje g. Stanka Jesenko kot našega glavnega zastopnika vsestranski pozornosti in podpori, beležimo velespoštovanjem 4 3-3

CROATIA, zavarovalna zadruga v Zagrebu.

Z ozirom na poleg stoječo objavo čast mi je javiti slavnemu občinstvu, da sem prevzel

GLAVNO ZASTOPSTVO

našega jugoslovanskega zavarovalnega zavoda

CROATIA zavarovalna zadruga

ustanovljena leta 1884 v Zagrebu, ter prosim, da mi ono zaupanje, katero mi je doslej izkazovalo, blagovoli ohraniti tudi v nadalje.

Velespoštovanjem

Stanko Jesenko, Ljubljana, Stari trg 11.

Najfinejše rokavice, parfemi in kreme

O. Bračko

Ljubljana

Dunajska cesta št. 12

23 4-1

Alfonz Breznik

učitelj Glasbene Maticice in edini zaprišež. strokovnjak dežel. sodišča

Ljubljana, Kongresni trg št. 15

(nasproti nunske cerkve.)

25

Največja in najsposobnejša trvdka in izposojevalnica klavirjev, pianino in harmonijev. Velikanska zaloga vseh glasnih instrumentov, strun in muzikalij. Förster, Stelzhammer, R. Heitzmann imam izključno le jaz za Kranjsko v zalogi ter svarim pred nakupom falzifikatov.

Uglaševanje in popravila strokovnjaško in ceno.

